

Tyresö kommun
Socialförvaltningen
Åsa Linge
Utredare

YTTRANDE
2012-09-03
1 (5)

Dnr 2012/SN 0141 001

Socialnämnden

Svar på "Motion för hållbar jämställdhetsarbete i enlighet med SKL:s jämställdhetsintegrering"

Förslag till beslut

Kommunstyrelse/kommunfullmäktige föreslås:

1. bifalla att-sats fyra utifrån att socialförvaltningen genomför en statistisk översyn av biståndsbedömda beslut om hemtjänst,
2. anse att-sats fem besvarad avseende ekonomiskt stöd till idéburna organisationer inom det sociala området.

Socialförvaltningen

Ingrid Boheman Risto
Förvaltningschef

Mia Ledwith
Gruppledare

Sammanfattning

Miljöpartiet de gröna i Tyresö har lämnat ”Motion för hållbar jämställdhetsarbete i enlighet med SKL:s jämställdhetsintegrering” (KF 2012-05-10, § 46). Socialnämnden har fått motionen på remiss, för besvarande som ett led i kommunstyrelsens beredning. Socialförvaltningen lämnar förslag till yttrande gällande de delar som är direkt riktade mot socialnämndens verksamhetsområde, vilket avser att-sats fyra och del av att-sats fem.

Beskrivning av ärendet

Miljöpartiet de gröna i Tyresö har lämnat ”Motion för hållbar jämställdhetsarbete i enlighet med SKL:s jämställdhetsintegrering” (KF 2012-05-10, § 46). I motionen föreslås kommunfullmäktige ge kommunstyrelsen i uppdrag:

- att besluta om att avsätta ekonomiska resurser och ansöka om medel i SKL:s ”Program för Hållbar Jämställdhet”,
- att besluta om att avsätta tid och utse en ansvarig som tar del av utbildningsinsatser och utvecklingsfrågor i kommunen vad beträffar jämställdhet, och som ansvarar för att kommunens jämställdhetsgrupp återaktiveras,
- att ta fram förslag för hur jämställdhetsarbetet kan implementeras i verksamheter, styrdokument, system och/eller verktyg för verksamhets- och kvalitetsutveckling,
- att kartlägga att hemtjänstens resurser fördelas på ett jämställt sätt och att ta fram förslag för att rätta till eventuella ojämställda förhållanden,
- att kartlägga att investeringar och kommunens föreningsbidrag fördelas på ett jämställt sätt, samt att ta fram förslag för att rätta till eventuella ojämställda förhållanden.

Socialnämnden har fått motionen på remiss, för besvarande som ett led i kommunstyrelsens beredning. Socialförvaltningen lämnar förslag till yttrande gällande de delar som är direkt riktade mot socialnämndens verksamhetsområde, dvs. att-sats fyra och del av att-sats fem.

Förvaltningens bedömning

Hemtjänstens resurser (att-sats fyra)

Gällande könsfördelningen bland personalen inom det kommunala utförandet av hemtjänst är för närvarande 9 av 118 tillsvidareanställd personal män, dvs. 7,6 %. Könsfördelningen är således inte jämställd, vilket till stor del kan förklaras med svårigheten att attrahera och rekrytera män inom traditionellt kvinnodominerade vård- och omsorgsyrtken, särskilt avseende arbete som vårdbiträde/undersköterska. Inom den kommunala hemtjänsten arbetar man aktivt för att försöka förmå fler män att söka utlysta tjänster då man ser en jämnare könsfördelning som en framgångsfaktor.

Vid utförandet av kommunal hemtjänst arbetar man för att tillgodose könsspecifika behov hos brukarna. Exempelvis tillgodoses den enskildes önskemål om denne vill få hjälp av personal av specifikt kön vid intim omvårdnad som t.ex. duschning.

Gällande personer som ansöker om hemtjänst fattas beslut utifrån den enskildes individuella behov med stöd av socialtjänstlagen. Av 1 § socialtjänstlagen framgår att socialtjänsten bland annat ska främja jämlikhet i människornas levnadsvillkor. Av 4 kap 1 § framgår att den som inte själv kan tillgodose sina behov eller kan få dem tillgodosedda på annat sätt har rätt till bistånd av socialnämnden för sin försörjning och för sin livsföring i övrigt. Vidare av tredje stycket att den enskilde genom biståndet ska tillförsäkras en skälig levnadsnivå. Utifrån socialtjänstlagen är det den enskildes individuella behov som är styrande avseende rätten till insatser, även om jämställdhet inte omnämns specifikt i lagen ska bedömningen således vara könsneutral.

Jämställdhetsanalyser i olika kommuner visar att det dock kan finnas tendenser till könsskillnader när det gäller beviljande av olika former av stöd kopplade till vård och omsorg.¹ När det gäller analyser av detta slag är det emellertid viktigt att beakta en rad olika variabler för att någon slutsats ska kunna dras kring om

¹ Se exempelvis "Spelar kön någon roll för hur jag får min hemtjänst i Ovanåker kommun?", Ovanåker kommun 2007 och "Behovsbedömer vi brukarna i hemtjänsten jämställt?", Göteborg stad 2000.

det är könsperspektiv vid själva bedömningen som inverkar eller ej. Socialstyrelsen konstaterar exempelvis att en jämställd socialtjänst inte nödvändigtvis behöver betyda att män och kvinnor ska ges samma insatser och till samma omfattning. Män och kvinnor kan ha olika behov och ska i sådant fall bedömas olika, det individuella behovet är styrande. Faktorer som att män och kvinnor som befinner sig i likartade situationer kan ansöka om olika insatser då de anser insatserna vara olika viktiga utifrån deras behov och livssituation, att män och kvinnor tenderar att drabbas av olika sjukdomar i olika hög grad och därmed har behov av olika former och insatser, att män och kvinnor kan ha olika förutsättningar utifrån hur deras livserfarenheter ser ut etc. påverkar bedömningen av den enskildes individuella behov. Det är därmed en balansgång mellan socialtjänstens skyldighet att tillgodose den enskildes behov samtidigt som det också är viktigt att socialtjänsten inte bidrar till att ytterligare befästa könsstereotyper i samhället.²

Socialförvaltningen bedömer att motionen belyser en intressant fråga och att det är av vikt att jämställdhetsperspektivet beaktas vid fördelning av hemtjänstens resurser. Som första steg bedöms det vara rimligt att göra en statistisk översyn av biståndsbedömda beslut om hemtjänst. I det fall det utifrån översynen finns anledning att misstänka att resurserna inte fördelas på ett jämställt sätt får ställningstagande om fördjupad granskning och/eller förslag om åtgärder tas. Socialförvaltningen föreslår att en statistisk översyn genomförs och att att-sats fyra därmed bifalles.

Fördelning av ekonomiskt stöd till idéburna organisationer inom det sociala området (att-sats fem)

Gällande kommunens föreningsbidrag inom socialnämndens verksamhetsområde (del av att-sats fem) har socialnämnden fastställt "Riktlinjer för ekonomiskt stöd till idéburna organisationer inom det sociala området" (2012-05-23, § 1055). Av riktlinjerna framgår att föreningsbidrag från socialnämnden kan beviljas idéburna organisationer som kompletterar socialnämndens verksamheter. De idéburna organisationerna ska vara inriktade på att stärka personer som befinner sig i en socialt utsatt situation. Vid

² Socialstyrelsen, 2004: "Jämställd socialtjänst, könsperspektiv på socialtjänsten", s 29, 31.
Socialstyrelsen, 2008: "Mot en mer jämställd sjukvård och socialtjänst", s 97.

fördelning av socialnämndens totala anslag för det ekonomiska stödet sker prioritering utifrån bedömning av kommuninvånarnas behov av organisationernas verksamheter, organisationernas behov av ekonomiskt stöd samt att organisationerna verkar för socialt utsatta personer och i enlighet med socialnämndens policy för samarbete med idéburna organisationer.

Av fördelningen 2012, anmält till socialnämnden 2012-03-28 § 1033, framgår att det näst största enskilda bidraget har gått till Tyresö kvinno- och tjejjour, bidraget höjdes också med 50 000 kr i förhållande till 2011. I övrigt har även bidrag fördelats till bland annat Manscentrum i Haninge. Fördelningen bedöms vara väl balanserad mellan pensionärsföreningar, handikappföreningar och föreningar som kompletterar socialtjänstens arbete för personer i socialt utsatta situationer. Det bedöms inte föreligga ojämställda förhållanden avseende fördelningen mellan ansökande föreningar/idéburna organisationer. Ytterligare kartläggning bedöms därmed inte vara aktuellt. Att-sats fem får med detta anses besvarad gällande ekonomiskt stöd till idéburna organisationer inom det sociala området.